

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Poniedziałek dnia 30 Grudnia r. s. 1829 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt Petersburg dnia 20 grudnia.

(Journal de St. Petersburg.)

Przez Najwyższe dyplomata, pod dniem 6 tego miesiąca, CESARZ JEGOMOŚĆ raczył mianować kawalerami orderu s. Anny 1 klasy: Jenerał-Maiora Michajłowskiego - Daniłewskiego, Dowódcę 2giej brygady 6stej dywizyi piechoty, i Rzeczywistego Radcę Stanu Kaznaczeiwa, Turyckiego Gubernatora cywilnego.

— Przez reskrypt pod tąż datą, CESARZ JEGOMOŚĆ raczył udarować znakami tegoż orderu i klasy, ozdobionemi Koroną Cesarską, Jenerał-Maiora Bohdanowicza.

— Odstawny Jenerał-Maior, Otto, korpusu dróg komunikacyi, został niedawno wezwany znowu do czynnej służby w tymże korpusie i przyłączony do Cesarskiego Domu wychowania w Moskwie.

(z Gazety Senackiej).

W najwyższym Ukazie J. C. M. do Rządzącego Senatu pod dniem 30 listopada wyrażono: „Uznając pożytecznem, prócz trzyrublowej monety z platyny, ustanowić takąż, wartości podwójnej, to jest: sześć rubli, wagi cztery żołtyniki ośmiu dziesiąt dwie doli czystej platyny, a wielkości równą srebrnej półrublowce, i przesyłając przytém do Rządzącego Senatu iey rysunek, Rozkazujemy: względem krążenia sześciurublowej monety na teyże osnowie, iak iest postanowiono o trzyrublowej, uczynić należytę rozporządzenie.

— W najwyższym ukazie J. C. M. do Rządzącego Senatu pod dniem 6 grudnia wyrażono: „Prażatowi Katedry Żmudzkiej, Janowi Mirskiemu, n a y m i ł o ś c i w i e y r o z k a z u i e m y b y d ź Biskupem Suffraganem Biskupa Dyecezalnego Żmudzkiego.“

— Winnym ukazie teyż daty, do Rządzącego Senatu wyrażono: „Prezydntiemu w Rzymsko-Katolickim Duchowném Kollegium Biskupowi Adramiteńskiemu, Xięciu Symonowi Giedroyciowi, n a y m i ł o ś c i w i e y r o z k a z u i e m y b y d ź Koadiutorem Biskupa Żmudzkiego Xięcia Józefa Giedroycia z prawem następstwa po nim, tak w tytule Biskupa Dyecezyi Żmudzkiej, iako i posiadania dóbr stołowych tey Katedry, na osnowie ukazu 28 kwietnia 1798 roku.“

— Na przełożeniu nayspoddańszem P. Ministra narodowego oświecenia, na skutek przedstawienia mu od Kuratora Uniwersytetu Dorpackiego, Radcy Taynego Barona von-der-Pahlana, o wybraniu przez Radę Uniwersytetu Dorpackiego na iego Rektora w roku następnym 1830tym, Professora Zwyczajnego, Rzeczywistego Radcę Stanu, Ewersa; obrałego teraz na ten urząd dwunasty już raz, upraszał ku potwierdzeniu tegoż Ewersa na urząd Rektora pomienionego Uniwersytetu na czas wyrażony o n a y w y ż s z e z e z w o l e n i e, własną Jego Cesarskiej Mości ręką dnia 29 listopada tego roku napisano: „M a b y d ź p o d ł u g t e g o.“ N I K O Ł A J.

— Rządzący Senat przez ukaz okolicy pod 13 grudnia obwieścił o uznaniu kupca Rusatie, a ientem konsulskim francuzkim w Archangielsku.

— D. 16 grudnia Rządzący Senat ogłosił, o wydawaniu pasportów włóścianom obywatelskim tych gubernii z podskarbstw tych miast, gdzie się znajdują obywatele.

— Podług Opisu stanu Izb powszechney opie-

ki w roku 1828, umieszczonego w Dzienniku Ministerium spraw wewnętrznych, kapitał tych zakładów zawierał 553,855 rubli, a massa depozytów przynosząca dochód ich kassom wynosiła do 41,636,131 rubli. W opisie stanu zakładów dobroczynnych i ekonomii publiczney, znajdujemy: iż w roku 1828, liczba tych tak ważnych w Rosyi zakładów była 391, a w ciągu roku, 91,666 osób było tam opatrywanych i utrzymywanych. Z liczby tey umarło 10,085, wyszło 59,381; zostało do dnia 1 stycznia 1829 roku, 22,200.

— Dnia 16 terażniejszego grudnia, o godzinie 5 z południa, umarł w St-Petersburgu Dyrektor Departamentu Podskarbstwa Państwa, Radca Tayny, Jen Iwanowicz Rozenberg. Zawsze wierny swemu obowiązkowi, w ciągu lat 47, nieprzerwanie się poświęcał służeniu Tronowi i Ojczyźnie. Poważany od zwierzchności, był oycem podwładnych, ulgą i przytulkiem ubogich i uciskanych. Łzy bezstronne, głęboki i prawdziwy smutek każdego, kto tylko znał tego czcigodnego męża, są rzetelną rekoymią tego, iak on był lubiany i poważany. W niedzielę dnia 15, od godziny 9 z rana do 2 z południa, był jeszcze u swego obowiązku i mówił, iż dawno już nie czuł się być tak zdrowym i wesołym. Po przyjeździe do domu, o godzinie 2 został uderzony apoplexyą. Zgon iego był cichy i spokojny, równie, iak całe życie. Pokoy popiołom twoim, zacny mężu! Pamięć o tobie na zawsze pozostanie w sercach, przejętych twemi dobrodzieystwy! Spodziewamy się wkrótce udzielić naszym czytelnikom biografią tego dostojnego męża.

— Dnia 14 grudnia, umarł tu, w St-Petersburgu, Marszałek Dworu Jego CESARSKIEJ MOŚCI, Paweł Michajłowicz Łasuński. (P. P.)

— Przybyli do tutejszay stolicy, dnia 14 grudnia, z Moskwy, odstawny Jenerał-Porucznik Czertkow, z Wybarga, Naczelnik finlandzkiego korpusu kadetów, Jenerał-Maior Tiesław; dnia 15, z Moskwy, Jenerał-Adiutant Demidow; dnia 16, z Waldaiu, odstawny Jenerał-Maior Waraksin; z Tuły, Inspektor fabryk broni: tameczney Siestruckiej i Iżewskiej, Jenerał-Porucznik Szta-den; dnia 17, z Jarosławia, Członek Rady ministerium spraw wewnętrznych, Rzeczywisty Radca Stanu, Filatiew. — Wyiechali: dnia 13 grudnia, do Nowogrodu, gwardyi półku strzelców konnych, Jenerał-Maior Statwiński 1szy; dnia 15, do Wiatki, łączący się w Armii Jenerał-Maior Maiewski; do Archangielska, Kontr-Admirał Seliwaczew; do Izmayłowa, orszaku Jego CESARSKIEJ MOŚCI Jenerał-Maior Mikulin. (G. S. P.)

W i l n o.

Opisanie pomnika, wystawionego w Kościele uniwersyteckim w Wilnie, na uwiecznienie pamiętki Biskupa Strojnowskiego (*).

Cały ten pomnik iest roboty płasko wydanej na ścianie kościelney. Składa się ze czterech pilastrów, po parze sprzęzonych płattwami, których obiedwie pary łączy przesklepienie półkolewe. Wszystko to osadzone iest na ciągłej podwalinie sięgającej pawimentu kościelnego. Na płattwach w przesklepieniu stoją dwaj Aniołowie gaszący pochodnią życia: tamże, nad skraynem

(*) Obacz Dziennika Wileńskiego 1828 roku Ner 11, a Kuryera Litewskiego z tegoż roku Ner 158.

pilastrami postawione są i obyczajem starożytnym wydane łzawnice (*lacrymatoria*). Pomiędzy pilastrami z obustron środka, stała na podwalinie dwa wielkie świeczniki, jakoby godła dwóch znamienitych dostojników: Biskupa i Rektora, na których z wielkim pożytkiem dla kraju iasniał ś. p. Stroyndowski.

We śródzinnie, tej całej jakoby oprawy pomnika, osadzona jest marmurowa płyta, mająca stosowny napis. Nad nią w miejscu przesklepieniem obiętem, znajdował się zagłębienie konchą wystające i w niem popiersie ś. p. Biskupa. Pod nią zaś w środku podwaliny, osadzony jest herb familiyny z żelaza ulany.

(Rycina wyobrażająca ten pomnik wkrótce wygotowaną będzie.)

Lista osób, które się w latach 1827 i 1828 przyłożyły do składki na tenże pomnik.

	Rub. sreb.	K.
Biskup Sufragan Trocki i Kawaler Tadeusz Kundzicz	30	—
Rektor Uniwersytetu i Kawaler Wacław Pelikan	20	—
Professorowie: Jan Znosko r. sr. 60. X. Jędrzej Kłagiewicz r. sr. 15. X. Michał Bobrowski r. sr. 10. Tomasz Życki r. sr. 12. Jan Rüstern r. sr. 10. Mikołaj Mianowski r. sr. 25. Alojzy Kappelli r. sr. 10. Symon Malewski r. sr. 10. Michał Polński r. sr. 10. Antoni Wyrwicz r. sr. 3. Michał Oczapowski r. sr. 5. Leon Borowski r. sr. 3. Adolf Abicht r. sr. 15. Piotr Sławiński r. sr. 5. Felix Drzewiński r. sr. 3. Jan Bärkman r. sr. 5. Konstanty Porcyanko r. sr. 25. Adam Bielikiewicz r. sr. 3. X. Jan Skideł r. sr. 10. X. Antoni Fiałkowski r. sr. 3. Jan Łoboyko r. sr. 6. Józef Jarszewicz r. sr. 3. Felix Rymkiewicz r. sr. 3. Jan Pinabel r. sr. 10.	214	25
Osoby do Uniwersytetu należące: X. Ignacy Borowski r. sr. 5. X. Antoni Dowgird r. sr. 6. Ludwik Sobolewski r. sr. 3. Hipolit Rumbowicz r. sr. 3. Seweryn Gałęzowski r. sr. 3. Beniamin Haustein r. sr. 3. Waleryan Górski r. sr. 3. Jan de Neve r. sr. 3. Adam Ferdynand Adamowicz r. sr. 3. Wincenty Karczewski r. sr. 3. Antoni Szahin r. sr. 3. Alexander Korowicki r. sr. 3. Karol Jentz r. sr. 3. Michał Hluszniewicz r. sr. 3. Karol Mynachel r. sr. 3. Alexander Woelck r. sr. 3. Xawery Deybel r. sr. 3. Teofil Kisting r. sr. 2.	58	—
Prałaci i Kanonicy: Kazimierz Dmochowski r. sr. 12. Jan Cywiński r. sr. 3. Wincenty Mikucki r. sr. 3. Jan Niedzwiecki r. sr. 15. A. O. . . r. sr. 2. Michał Awtnszkiewicz r. sr. 2. Atanazy Ihnatowicz r. sr. 5. Piotr Cybowicz r. sr. 2. Antoni Żyszkowski r. sr. 2. Jan Staniewicz r. sr. 1. Wincenty Znosko r. sr. 5. X. M. H. . . r. sr. 3. X. Skibertowicz P. G. S. r. sr. 5. X. Łużyński P. G. S. r. sr. 3. X. Pilchowski K. G. S. r. sr. 3. X. Węckowicz Proboszcz r. sr. 3. X. Kulbacki K. G. W. r. sr. 2.	17	—
Adam Hr. Chreptowicz r. sr. 10 (*). Konstanty Hr. Plater r. sr. 25. Rudolf Hr. Tyzenhauz r. sr. 25. Konstanty Hr. Tyzenhauz r. sr. 15. Jan Gwalbert Rudomina r. sr. 25. Karol Hr. Czapski r. sr. 6. Tadeusz Kukiiewicz r. sr. 10. Michał Dmochowski r. sr. 3.	391	25
Urzednicy szkolni, nauczyciele i uczniowie Liceum Wołyńskiego	64	8
	56	60

(*) Oprócz tego JW. Hr. Chreptowicz rozkazał w swojej fabryce Wiszniewskiej odląć z surowcu żelaznego, podług wydanej formy, tablicę 34½ pudów wagi mającą, na której herb ś. p. Biskupa bardzo gładko oddany.

	Rub. sreb.	K.
Prezydent Wereszczaka r. sr. 10	2	68
Radca Nadworny Jan Budziłowicz	3	—
Radca Nadworny Symeon Ławrynowicz	3	—
Karol Hr. Brzostowski	3	—
Fryderyk Woelck r. sr. 3. Paweł Woelck r. sr. 3.	6	—
Ferdynod Hr. Plater	5	—
Felix Siesicki r. sr. 10. Abeliard Siesicki r. sr. 3.	5	70
Julian Pomarnacki r. sr. 10.	2	70
Józef Hr. Tyszkiewicz	3	—
Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler Woyciech Pustowski	15	—
Hr. G.	3	—
X. E. S. . . . r. sr. 25.	6	70
Czudowski Podpółtkownik W. R.	15	—
Zaleski Podkomorzy	2	—
Antoni Chrapowicki	3	—
Urban Mickaniewski	3	—
Józef Ławandowski i Jan Rychter	5	—
Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler Bucharski r. sr. 10.	2	70
Radczyński Stanu Spitznaglowa	3	—
Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler Piotr Horn r. sr. 25.	6	75
Michał Hier. Narkiewicz	1	—
Radca Kollegialny i Kawaler Wincenty Rogalski	4	—
Jędrzej Seyfert Inspektor Wraczebney Uprawy r. sr. 10.	2	70
Maciej Barankiewicz Med. i Chir. Doktor.	3	—

Szczegóły wydatku na tenże pomnik.		
Zrobienie formy drewnianej herbu	20	—
Zrobienie paku na tęż formę dla przesłania iey do Wiszniewa	1	—
Transport odlanego herbu z Wiszniewa i przeniesienie go do Kościoła	5	11
Zakupienie tablicy marmurowej i ram do niej żelaznych w Petersburgu razem z transportem do Wilna	163	52
Wyrżnięcie i pozłocenie blisko 500 liter na tablicy marmurowej	25	—
Robota mularska	10	—
P. Kazim. Jelskiemu na materiały i za robotę skulptorską	325	—
Kowalowi za dunale i kruki	9	34
Pomalowanie herbu i ram	3	—
Przybor katafalku na exekwie za ś. p. Biskupa w d. 10 listopada 1828	12	69
Rysunek pomnika, sztych iego, i odbicie potrzebny liczyby exemplarzów dla rozdania osobom do składki należącym.	46	60
	621	86

Takowy rachunek podpisał Jan Znosko Radca Stanu.

Leowo dnia 15 listopada.

Wczora, o trzech kwadransach na piętą zrana, dało się tu uczuć mocne trzęsienie ziemi: wahanie się trwało pół minuty; w domach szyby u okien popękały, wiele kominów rozpadło się do samego dachu, piece zostały uszkodzone, tynk na ścianach tak zewnętrznych jak i wewnętrznych opadł do samego drzewa, a lubo gdzie i pozostał, tam sypie się za najmniejszym dotknięciem; belki, które wiążą ściany z sufitami, wyszły ze swych osad, i w ogólności budowle zostały bardzo uszkodzone. Starają się, jak można, wyreparować je na zimę, iżby przynajmniej utrzymać i zachować od dalszego upadku. We dwie potym godziny, dało się uczuć drugie wstrząśnienie, słabsze i nie długo-trwające; a o godzinie 9 zrana, od strony wschodniej, był słyszany huk podziemny, wśród zaledwo dającego się czuć trzęsienia ziemi, które atoli w iedneyże chwili ustało. (G. S. P.)

Woroneż, dnia 27 listopada.

Drugi raz mieliśmy szczęście przyjmować w murach naszych Wysokiego Wędrownika, Xią-

żęcia Chozrewa-Mirzę, powracającego z St. Petersburga do Persyi. Przybył do Woroneża, dnia 16 t. m., o godzinie 2 z północy, w pożądanym stanie zdrowia, i zatrzymał się w domu P. Gubernatora cywilnego, Borysa Antonowicza von Aderkasa. Dnia 17, raczył przyjmować u siebie urzędników wojskowych i cywilnych, szlachtę i kupców, oraz zaszczylił wszystkich swém podziękowaniem za grzeczne, serdeczne przyjęcie i gościnność. Wczora był na teatrze, gdzie grano operę: Król i Pastuch, po której nastąpiła różnocharakterystyczna krotkość; to oboje zaszczylił swoją uwagą. Nazajutrz dowiedzieliśmy się z wielkim żalem, iż Jego Wysokość zasłabł, i dla tego, 20 listopada, w dniu radośnym Wstąpienia na Tron Cesarza Jegomości, gdy, po odśpiewaniu *Te Deum*, zaproszeni byli na obiad do P. Gubernatora urzędnicy, szlachta i kupcy, wszyscy zostali pozbawieni przyjemności widania Wysokiego Gościa, a toasty były spełniane za zdrowie Cesarza Jegomości, Najjaśniejszego Demu i Jego Wysokości, z trzykrotném *ura!*, w nieobecności Xiążęcia znajdowali się tylko: Naczelnie dowodzący wojskiem perskiem, *Emir-Nizan*, Mirzowie: *Masud* i *Salag*, oraz inni urzędnicy orszaku. Jego Wysokość, z przyczyny zdarzonej słabości, nie wymówił się także od znajdowania się na balu, przez Członków zgromadzenia szlacheckiego, na którym, między innymi, znajdowali się wszyscy urzędnicy Jego orszaku; liczba zaproszonych przez bilety wynosiła do 200 osób płci obojczy, a z okoliczności obchodu dnia tego, miasto było oświecone w sposób naysłodszy. Ciągłe trwanie choroby Xiążęcia zatrzymało go w Woroneżu do dnia 27, i tegoż dnia raczył, o godzinie 12 z północy, udać się szczęśliwie w dalszą drogę, w zupełnym stanie zdrowia. W wiaślą odiażdzu, to jest, 20 listopada, Jego Wysokość raczył dać zabawę pożegnalną. (G. S. P.)

Nowy Czerkask dnia 3 grudnia.

Dnia 1 tego miesiąca, przybył do naszego miasta wracający z St. Petersburga do Persyi, Jego Szachowskiej Mości Poseł perski, wnuk Jego, Chozrew-Mirza, syn następcy tronu perskiego, ze swoim orszakiem; na granicy wojska dońskiego, w osadzie (stancji) Kazańskiej, spotkał Jego Wysokość Jenerał-Major *Andrianow*, a po stacyach przeprowadzany był od przyzwoitego konwoju wojskowego, do samej kwatery, przeznaczonej w domu Jenerał-Porucznika *Iłowajskiego*, gdzie Jego Wysokość zabawiwszy tylko jedną dobę, nazajutrz, dnia 2, udał się w dalszą podróż, przeprowadzany do granic wojska, przez Jenerał-Majora *Własowa*. (G. S. P.)

• K R Ó L E S T W O P O L S K I E .

Warszawa dnia 1 stycznia.

J. W. Baron *Rozen*, Jenerał piechoty, Adju-tant J. C. K. M., Dowódca Korpusu Litewskiego, przybył wczora do Warszawy. (Kor. War.)

P R O S P E K T .

W roku następującym, 1830, wychodzić będą z Drukarni Banku Polskiego dwa pisma peryodyczne: jedno, iako dalszy ciąg teraźniejszych *Wiadomości handlowych* w obszerniejszym zakresie; a drugie nowe, pod tytułem: *Biblioteka handlowa*.

I. WIADOMOŚCI HANDLOWE w krótkim wykładzie oznajmować będą o tém, co się w handlu częściej odmienna, i o czém rychley potrzebują wiedzieć kupcy krajowi i zagraniczni, handlowe stosunki z Polską mający, oraz wszelkiego stanu osoby, którym kupno i sprzedaż, pod jakimkolwiek względem, obchodzić mogą. W szczególności zawierają będą: Ceny wexlów, monet, papierów publicznych, tudzież wszelkich płodów, wyrobów i towarów; urządzenie władz rządowych, tyczące się przedmiotów handlu, kupców i kredytowych ustanowień; Działania Banku Polskiego i innych tego rodzaju zakładów, dowozy i wywozy płodów, wyrobów i towarów; okoliczności miejscowe wpływające na ich odbyt i ceny; licytacje, liwrunki, wydarzane zrzeczności czyli okazy do przesysłań; otwieranie nowych a zamykanie dawnych handlów i fabryk; oddziały firm; przejazdy kupców; nadzwyczajne han-

dlowe straty; naostatek: rozmaitości czyli rzeczy, pod jakimkolwiek innym względem, mogące interesować handlujących, mianowicie wczesniej doniesione.

WIADOMOŚCI HANDLOWE wychodzić będą trzy razy na tydzień, to jest: w poniedziałek, środę i piątek. Numera będą zwyczajnie półfarkusowe, niekiedy zaś większe i mniejsze, tak atoli, iż wszystkie przez rok uczynią księgę in 4to najmniej o 78 arkuszach. Pierwszy numer wyjdzie dnia 4 stycznia.

II. BIBLIOTEKA HANDLOWA zawierać będzie, rzeczy o handlu, wymagające obszerniejszego wykładu, lub które odsłaniają widoki handlowego zawodu i zdolnościom do niego nowy popęd i nowe siły dać mogą, tudzież inne przedmioty gospodarstwa narodowego, nie wyłączając nauk, badań i wiadomości, stosownych do celu doskonalenia i rozkrzewiania wszelkiego rodzaju przemysłu, mianowicie w Królestwie Polskiem.

BIBLIOTEKA wychodzić będzie poszytami od 5 do 6 arkuszy oprócz rycin, w terminach nieoznaczonych. W ciągu roku wyjdzie 12 poszytów. Czas wyjścia pierwszego poszytu i cena roczney prenumeraty później się ogłoszą.

Cena prenumeraty miejscowej na *Wiadomości Handlowe*, zł. 24 na rok, zł. 14 na półroczcie, a zł. 8 na kwartał. Nadto przedawane będą przy Giełdzie i poedyńczeni numerami po gr. 10. Papier i format będą takie, iak niniejszego prospektu.

Prenumeratę przyjmują w Warszawie: W Giełdzie Pan T. Bieczyński.

Xiggarie: PP. Zawadzkiego i Węckiego na Krakowskiem Przedmieściu, P. Brzeziny przy Ulicy Miodowej i P. Szteblera w domu Tow. Przyjaciół nauk.

Sklepy Handlowe: P. Ciechanowskiego blisko Zygmunta, P. Kelichena przy Ulicy Długiej i P. Brzezińskiego na Nowém mieście.

Prenumerowane exemplarze rozdawać się będą o godzinie 4 po południu, w miejscach złożoney prenumeraty, a nawet mogą być odnoszone do mieszkań za niewielką stosowną do odległości nagrodę, podług zamówienia.

Cheący otrzymywać przez pocztę, raczą udawać się o to do właściwych urzędów pocztowych.

Nota. Gdy na tegoroczne *Wiadomości Handlowe* opłacili prenumeratę niektórzy do 1 lutego, a inni do 1 sierpnia roku następującego; przeto po zmienienu teraz ceny, raczą lub dopłacić, iesli na rok przyszły prenumerować zechcą, lub odebrać na powrót nadpłacone ilości, a to z miejsc zaliczenia.

A U S T R Y A .

Wiedeń dnia 7 grudnia.

Podług wiadomości z *Parmy*, otrzymywanych tu za pośrednictwem gońców, zdrowie Xiężny *Maryi Ludwiki*, już od niejakiego czasu tak się zruynowało, iż słuszną zachodzi obawa o iey życie. (G. S. P.)

— Dnia 13 grudnia. —

Gazeta presburska donosi, iż ciągle trwa tam zimno, lecz przytém panuje pogoda; w dniach: 4 i 9 tego miesiąca, cieplomierz Resumura spadł aż do 11°; dnia 10; *Dunaj* krą się pokrył, i komunikacya z brzegiem przeciwnym została przez to przzerwana. (J. d. S. P.)

— Dnia 15 —

W *Mediaszu*, w Transylwanii, 16 zeszłego miesiąca, w końcu godziny 4, dało się czuć bardzo mocne trzęsienie ziemi, które trwało około 8 minut. Z *Tryestu*, pod dniem 5 grudnia, donoszą, że już trzy dni, iak tam panuje nader okropna burza, która w nocy, z dnia 5 grudnia na 4ty, wyrzuciła poślad pocztowy, przez co kilku pasażerów zostało zranionych. (G. S. P.)

— Siostra *Mozzarta*, która słynęła w swej młodości, iako przewyborna fortepianistka, umarła w końcu października, w *Salzburgu* w *Bawaryi*, mając lat 80; była poślubioną pewnemu aktorowi, nazwiskiem *Sonnenburg*. Ta jedyna siostra wielkiego kompozytora, niegdyś w swojej młodości przedziwnie grająca, umarła w ubóstwie; w ostatnich życia swego latach, otrzymywała wsparcie od kilku professorów angielskich, którzy przynieśli ulgę iey boleśnemu uczuciu, iż obciążona długami musiałaby ten świat opuścić. (J. d. S. P.)

Wczora, z powodu rocznicy imienia N. Cesarza Jmci Wszech-Rossyi, śpiewano *Te Deum* w kaplicy Poselstwa Cesarско-Rossyjskiego, gdzie się Poseł *Bailli de Tatiszczew* w galowym ubiorze z licznym orszakiem znajdował. Tegoż dnia wspomniany Poseł dał świetny obiad, na którym się najpierwsi urzędnicy Dworscy i krajowi, Ciąło dyplomatyczne i wszyscy obecni tu poddani Cesarско-Rossyyscy i Królewsko-Polscy wyższego stopnia, znajdowali. Wieczorem było u tegoż Posła liczne towarzystwo i teatr. Członkowie rodziny Cesarskiej, Xiążę i Xiężna *Salerno* i t. d. zaszczylicili tę uroczystość swoją obecnością. Na jej zakończenie, kilka osób z towarzystwa wystawiło gustowne obrazy i stosowne allegorye. Pałac poselstwa był najwspanialej oświetlony. (*Gaz. War.*)

FRANCJA.

Paryż dnia 14 grudnia.

(Journal de St. Petersburg.)

Król przybył do pałacu Tuileries, dnia 11, o godzinie 1 z południa, powróciwszy z Compiègnes. Gdy J. K. M. wysiadł z pojazdu, postrzeżono, iż nieco nachramywał; dowiedzieliśmy się, że było to skutkiem lekkiego zwichnięcia nogi, podczas polowania w lesie kompièńskim. Pomimo to iednak, K. J. M. wszedł na wschody pałacu i bez niczyjej pomocy udał się do swoich pokojów.

— P. *Mendeville*, ieneralny konsul francuzki w Rzeczypospolitej Argentyńskiej, przybył z *Monte-Video* do *Buenos-Ayres*, dnia 11 września. Został wezwany do zajęcia znowu swoich czynności przez urzędową notę P. *Guido*, ministra spraw zagranicznych. Zaszła odmiana w wyższej administracyi rządu w *Monte-Video*. Ministrowie: wojny i skarbu, podali się do dymissyi, i zostali zmienieni przez Jeneratów: *Rivera* i *Lavalleia*.

— Pod dniem 6 grudnia, donoszą z *Marsylii*, „z listu, przywiezionego przez bryg królewski *Cuirassier*, płynący z *Tunetu* i *Mahonu* dowiedzieliśmy się, iż Dey *Tunetański* o mało nie został zamordowany przez swoich dworzan, których celem było wprowadzić na tron syna jego. Nasz konsul, P. *Lesseps* iedynie swoją statecznością i odwagą uratował Daia. Możeby nawet katolicy, żyjący w *Tunecie*, doświadczyli podobnego, co i Dey, ian, jeśliby tajemny ten spisek nie został wcześniej odkryty.”

— Piszą z *Tuluzy*, pod dnem 6 grudnia: „Od kilku dni trwająca tu deszczowa nadzwyczajna zrażdziła w kraju wielkie szkody. Równina gwardyi jest zalana do takiego stopnia, iż wiele domów wiejskich zostało zniszczonych wpośród wód, przez które także komunikacye zostały przerwane. Bydło w *Hyerres* zginęło, doliny także i drogi zostały wodą zalane. Powozy musiały się zatrzymać, nie mogąc bezpiecznieść wielkim gościom.”

— P. Kanclerz *Dambray* zmarł dnia 15 tego miesiąca, w swoim majątku *Montigny*, blisko *Dieppe*, z choroby, której już doświadczał kilkanaście razy.

— P. *Margrabi* *Pastoret* został mianowany Kanclerzem Francyi; urząd Wice-kanclerza zostanie zapewne zniesiony.

— Postanowiec nadzwyczajny Daia algierskiego przybył na kórwecie angielskiej do *Mahonu*; wiezie akta uległości regencyi barbarzyńskich do Króla francuzkiego. Rząd został już uprzedzony o tych postanowieniach przez depesze, które przybyły do *Tuluzy* dnia 4 tego miesiąca. Wpływ Porty *Ottomańskiej* i Baszy egipskiego musiał zapewne skłonić te regencye do tego kroku.

— Przez P. *Bolivar*a, idącego z *Lagnary*a, otrzymano w *Havre* listy pod dnem 22 października; czytamy w nich, że *Bolivar* miał postarać się o mianowanie siebie Prezydentem dożywotnim, z prawem obierania po sobie następcy. Prawa, kierujące handlem zewnętrznym, ulegają częstym odmianom, nader szkodliwym handlowi, zwłaszcza dla krajów, które nie mają traktatu z *Kolumbią*. Jeden okręt

amerykański, oskarżony o przeciwienie się prawom celowym, niedawno został skonfiskowany.

— List z *Limy*, pod datą 22 sierpnia, odebrany w *Nantes* wyraża: „Nastąpiło zawieszenie broni na dwa miesiące, między wojskami *Kolumbii* a *Peru*. *Bolivar*, wódz naczelny *Kolumbijszczyków*, zajął *Gwaiakwilę* i *Gamarra*; wódz naczelny *Peruwianów* przybył wczora wieczorem do *Limy*.”

ANGLIA.

Łondyn, dnia 11 grudnia.

Zdrowie J. K. M. ciągle jest w stanie zaspakajającym; pogoda atoli jest tak zła, iż Król bardzo rzadko wyjeżdża z zamku *Windsorskiego*; nawet zupełnie postanowił przepędzić w nim święta Bożego-Narodzenia. Mniemają powszechnie, iż Xiążę *Kumberland* nazawsze pozostanie w zamku, i z całą swą familią zaimie część pałacu, znaną pod imieniem *Devil's Tower* (Wieża djabelska). Król dla iedynego swego brata kupił od P. *Bradhead* wieś *Holygrove-house*, blisko *Windsoru*. Majętność ta należała niegdyś do Th. *Brinkmanna*, przybyłego do Anglii z *Hannoweru*, z królem *Jerzym I*.

— Dnia 1 grudnia, P. *O'Connell* znajdował się w *Dublinie* na obiedzie, danym, więcej iak na 200 osób. Spelniając toast za zdrowie ludu, powiedział, iż Irlandia powinna dopomnieć się o swoją niepodległość względem Anglii. Zapowiedział rządowi angielskiemu nie czynić oporu temu środkowi, tak potrzebnemu swemu oczyszczeniu. Skończył temi słowy: „Dwa lata, iak Angliacy byli naszymi tyranami. Gdzież są teraz ich bagaety? Nie mogliby w obecnej chwili zgnać Irlandyi. Utrzymują, iż Anglia ją „wyzwoliła; nie, samiśmy się wyzwolili; sami też „odzyskamy naszą niepodległość.”

— Gazeta dworska uwiadamia, iż swoim abonentom rozda modele kleynotów, skradzionych J. C. W. Xiężnie *Oranii*.

— Jest zamiar założenia w *Bristol* kolegium na wzór uniwersytetu w *Łondynie*.

— Z *Ostendy* przybyło złota na 15,000 funt; oczekują także znaczney ilości srebra. (*J.d.S.P.*)

NIDERLANDY.

Bruxella dnia 15 grudnia.

Na posiedzeniu drugiej Izby stanów-ieneralnych, w dniu 8 t.m., czytano poselstwo królewskie wespół z nowym projektem prawa względem ustalenia głównej summy podatku gruntowego na rok 1830, i rozdzielenie tej głównej summy między różne prowincye. Oświadczone tam, iż na skutek uwag tej izby Król Jegomość wziął pod ostateczną rozwałę pierwszy projekt prawa, podanego w teyże materyi. J. K. M. przyjął w tym nowym projekcie propozycyę względem trzymania w zapasie summy podatku gruntowego, nałożonego na sprzedane dobra królewskie, izby z niej złożyć kapitał, przeznaczony dla ulgi prowincyi zbyt obciążonych. Główna suma podatku gruntowego w całym królestwie została natarowiona 16,028,160 florenów; jeśliby oddziały, oheć oświadczyły, rząd mógłby zgodzić się na zmniejszenie tej głównej summy; ale, w tym przypadku, trzeba byłoby ianym sposobem nagrodzić to zmniejszenie, iakiegoby doznały dochody państwa. (*J.d.S.P.*)

TURCYA.

Konstantynopol dnia 11 listopada.

Czterdzieści trzy rodziny ormiańskie iak korzystają z odwołania edyktu, ogłoszonego przeciw ich narodowi, i powróciło do stolicy; wiele z pomiędzy nich otrzymało pozwolenie zajęcia swych dawnych mieszkań, i zdaje się, iż przez staranie *Internancyusza* austriackiego, Porta da się namówić i nakłonić do zwroczenia im majątków skonfiskowanych.

— Piszą ze *Smirny*, iż górale blisko *Gulhisar* już się usmierzili; *Elles-Aga* więcej 200 ich karał stracić. (*J.d.S.P.*)

Pozwolono drukować Zpołecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora.

Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

— Drukarni Redakcyi